

Oddelenie sťažností a petícií

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo 5/2021-pet.-9.2 32163/2021	Vybavuje/kontakt Gašpírik 02 5956 2603	Dátum 15. júna 2021
-----------------------	---	--	------------------------

Vec

Petícia za záchranu prírodných hodnôt biotopov ohrozených bankskou činnosťou na území Chránenej krajinskej oblasti Cerová vrchovina – oznámenie o výsledku vybavenia petície

Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) bola dňa 14. apríla 2021 doručená petícia „za záchranu prírodných hodnôt biotopov ohrozených bankskou činnosťou na území Chránenej krajinskej oblasti Cerová vrchovina“ (ďalej len „petícia“), ktorú ste podal ako člen petičného výboru. V petícii nebola určená osoba na zastupovanie v styku s orgánom verejnej moci a z uvedeného dôvodu sme Vás vyzvali o odstránenie tohto nedostatku. Osobu na zastupovanie v styku s orgánom verejnej moci ste oznámili listom doručeným MŽP SR dňa 29. apríla 2021. Petíciu podporilo 242 osôb na 13 listinných podpisových hárkoch a elektronicky 1 606 osôb prostredníctvom internetovej stránky peticie.com.

Požiadavky v petícii sa týkajú najmä oblasti *ochrany prírodných zdrojov* a ochrany prírody a krajiny v súvislosti s bankskou činnosťou v katastrálnom území obcí Čamovce a Belina a poukazuje sa v nej na nezvratnú devastáciu neopakovateľných prírodných hodnôt územia v Chránenej krajinskej oblasti (CHKO) Cerová vrchovina, ktorá zasahuje aj do sústavy chránených území členských krajín EÚ Natura 2000. Toto územie je vyhlásené aj ako Chránené vtáčie územie Cerová vrchovina-Porimaive. Uvedené územie je zároveň súčasťou cezhraničného maďarsko-slovenského geoparku Novohrad-Nógád, ktorá je jediným geoparkom Slovenska v globálnej sieti geoparkov UNESCO.

Vzhľadom na to, že petícia má charakter žiadosti, MŽP SR pri vybavovaní petície postupovalo podľa § 5 ods. 6 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o petičnom práve“). Na základe posúdenia obsahu petície, na základe doručených stanovísk vecne príslušných organizačných útvarov MŽP SR (odboru geológie a odboru ochrany prírody) a na základe pracovného stretnutia, si Vám dovoľujeme zaslať nasledovné odôvodnenie.

V súvislosti s požiadavkami uvedenými v petícii bolo zrealizované pracovné stretnutie zástupcov odboru ochrany prírody, odboru geológie a oddelenia sťažností a petícií MŽP SR, zástupcov riaditeľstva Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) a Správy CHKO Cerová vrchovina ŠOP SR a zástupcu Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici (OBÚ BB).

Pracovné stretnutie vyplynulo z požiadavky ŠOP SR a predmetom diskusie boli základné konflikty medzi banskou činnosťou a záujmami ochrany prírody, s cieľom identifikácie možných riešení.

Z pracovného stretnutia vyplynulo, že požiadavke v bode č. 1 petície (na definitívne zastavenie ťažobnej činnosti v ložisku stavebného kameňa v katastrálnom území obcí Čamovce a Belina po vypršaní banského povolenia platného do 31. decembra 2021) v tomto štádiu nie je možné vyhovieť, keďže nie je možné prejedukovať výsledok posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie pre navrhovanú činnosť „Lom Čamovce – zvýšenie kapacity ťažby“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“). Požiadavka v bode č. 2 petície (zrušenie Plánov otvárky, prípravy a dobývania v dobývacích priestoroch zasahujúcich do územia CHKO Cerová vrchovina) nebola predmetom rokovania z dôvodu, že schvaľovanie plánu otvárky je plne v kompetencii OBÚ BB. Petíciu vybavil aj OBÚ BB oznámením o jej vybavení listom č. 1071-1585/2021 zo dňa 29. apríla 2021. K požiadavke v bode č. 3 petície (realizácia banskej činnosti mimo CHKO Cerová vrchovina) je v zmysle všeobecne platných právnych predpisov potrebné postupovať podľa individuálnych prípadov.

V tejto súvislosti považujeme za potrebné zdôrazniť, že aktuálne na odbore starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Lučenec (OSŽP OÚ LC) prebieha proces posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (EIA) a bol určený rozsah hodnotenia pre navrhovanú činnosť. V určenom rozsahu hodnotenia č. OU-LC-OSZP-2021/000165-33, ktorý vydal OSŽP OÚ LC v rámci prebiehajúceho procesu EIA, zo stanovísk doručených k zámeru navrhovanej činnosti vyplynula potreba v správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať niektoré okruhy otázok týkajúcich sa ochrany prírody a oblasti geológie.

V záverečnom stanovisku z procesu EIA budú identifikované vplyvy banskej činnosti aj na prírodné hodnoty územia, a stanovia sa v ňom limity, podmienky a obmedzenia vo veci pokračovania ťažobnej činnosti.

MŽP SR si je vedomé, že ťažba nepriaznivo ovplyvňuje krajinný ráz, dochádza ňou k zmenšovaniu výmery biotopov, vrátane biotopov európskeho významu (ich priamou likvidáciou), resp. k ich poškodzovaniu (napr. zvýšenou prašnosťou), ako aj k rušeniu chránených druhov živočíchov (najmä hlukom a otrasmí). Na povoľovanie banskej činnosti v tomto a v podobných prípadoch je nutné sa pozeráť so zreteľom na ich kumulatívny vplyv pre územie, biotopy, cieľové druhy rastlín a živočíchov, predmet ochrany chránených území národnej i európskej sústavy chránených území a v rovnakej miere aj na kultúrne hodnoty a život obyvateľov.

Práve proces EIA je nástrojom na posúdenie všetkých vplyvov na životné prostredie, vrátane vplyvu na chránené územia v Cerovej vrchovine, a zároveň však ochrana prírody, rovnako ako ťažba nerastných surovín, v zmysle platnej legislatívy je verejným záujmom. To, ktorý záujem prevyšuje, sa rieši vždy „od prípadu k prípadu“, tak ako je to uvedené v usmerňovacom

dokumente Európskej komisie s názvom „Ťažba neenergetických surovín a sústava Natura 2000“ (odkaz: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/NEEI_Summary_SK.pdf).

Z pohľadu gestora tematiky geoparkov na území Slovenskej republiky môže MŽP SR skonštatovať, že ak by došlo k dohode o ukončení dobývania a lokalita by v spolupráci s organizáciou bola zaradená do objektovej sústavy geoparku a sprístupnená návštevníkom geoparku, šlo by o príklad dobrej praxe a environmentálne zodpovedného prístupu. Takýto prístup k riešeniu problémov v územiach geoparkov je preferovaný komisiou UNESCO, do ktorej geopark patrí. Samotná značka UNESCO by mala poskytnúť zástupcom Geoparku Novohrad-Nógrád dostatočnú kredibilitu pre pokus o oslovenie organizácie a možné nasledujúce rokovania. Dovoľujeme si Vás však upozorniť, že zaradenie lokality do strategického plánu Geoparku Novohrad-Nógrád bez konzultácie, príp. dohody s vlastníkom pozemku (držiteľom dobývacieho priestoru) má len výsostne informatívny charakter a nepredstavuje povinný rámec. Ak nedôjde k dohode a zároveň budú dodržané všetky právne náležitosti a podmienky dobývania, úpravy a zušľacht'ovania, lokalita nemôže byť riadeným zásahom štátu začlenená do objektovej sústavy Geoparku Novohrad-Nógrád.

Na záver si dovoľujeme uviesť, že v tomto štádiu, keď správne konanie vo veci stále prebieha, nie je možné prejedikovať výsledok posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie pre navrhovanú činnosť, a preto nie je možné vyhodnotiť Vašu petíciu z hľadiska opodstatnenosti. Na základe vyššie uvedených faktov týmto oznámením považujeme Vašu petíciu z hľadiska zákona o petičnom práve za zodpovedanú.

S pozdravom

Ing. Zuzana Domsitzová
vedúca oddelenia